

Intelektinės nuosavybės teisės
reglamentuojančių įstatymų pakeitimai,
įgyvendinant 2004 m. balandžio 29 d. Europos
Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/48/EB dėl
intelektinės nuosavybės teisių gynimo

Konferencija, Kultūros ministerija

2005 m. gruodžio 2 d.

Doc. dr. Vytautas Mizaras (Vilniaus universitetas)



Intelektinės nuosavybės teisių civilinio gynimo reguliavimas įstatymuose

- Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas (2003 m. kovo 5 d. redakcija)
 - Įstatymo 73-83 str.
- Patentų įstatymas
 - Įstatymo 40-42 str.
- Puslaidininkinių gaminių topografijų teisinės apsaugos įstatymas
 - Įstatymo 20-21 str.
- Prekių ženklų įstatymas
 - Įstatymo 49-51 str.
- Dizaino įstatymas
 - Įstatymo 46-48 str.



Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (1)

- Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 4, 12, 14, 16, 17, 20, 23, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 51, 53, 54, 56, 57, 61, 72 straipsnių ir VI skyriaus pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas
 - I. Pakeitimai, susiję su Europos Sąjungos teisės aktų įgyvendinimu
 - Pakeitimai, susiję su dizainui teikiama dviguba apsauga
 - Įstatymo projektu keičiamas 4 str. 2 d. 10 p.
 - Teisinis pagrindas -1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos 17 str. ir Dizaino įstatymo 4 str. 3 d.



Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (2)

- Pakeitimai, susiję su regioninio kūrinių ar gretutinių teisių objektų (taip pat sui generis teisių objektų) platinimo teisės po pirmojo teisėto išleidimo į apyvartą išsėmimo taisykle
 - Įstatymo projektu keičiami 16 str. 1 d., 53 str. 3 d., 54 str. 3 d., 56 str. 3 d., 57 str. 2 d., 61 str. 4 d.
 - Teisinis pagrindas
 - Direktyvos 91/250/EEB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos 4 str. (c) p.



Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (3)

- Direktyvos 92/100/EEB dėl nuomos teisės ir panaudos teisės, taip pat tam tikrų autorinėms teisėms gretutinių teisių intelektinės nuosavybės srityje 9 str. 2 d.
- Direktyvos 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos 5 str. (c) p. ir 7 str. 2 d. (b) p.
- Direktyvos 2001/29/EB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių aspektų informacinėje visuomenėje harmonizavimo 4 str. 2 d.



Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (4)

- Pakeitimai, susiję su *droit de suite* turiniu ir įgyvendinimu
 - Įstatymo projektu keičiamas 17 str.
 - Teisinis pagrindas - 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/84/EB dėl autoriaus teisės į dalį pajamų už perparduotą meno kūrinio originalą (perperdavimo teisė)
- Pakeitimai, susiję su civiliniu teisių gynimu
 - Įstatymo projektu keičiamas ir pildomas VI skyrius (73-86 str.)



Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (5)

- Teisinis pagrindas - 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo
- II. Pakeitimai, susiję su teisinio reguliavimo tobulinimu, teisinės apsaugos gerinimu bei įtvirtinimu, atsižvelgiant į tam tikrus ypatumus
 - Pakeitimai, susiję su © ženklo reikšmės pabrėžimu



Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (6)

- Įstatymo projektu keičiamas 12 str.
- Pakeitimai, susiję su kompiuterių programų ir elektroninių duomenų bazių autorių asmeninių neturtinių teisių įgyvendinimo ypatumais
 - Įstatymo projektu papildomas 14 str. 3 dalimi
- Pakeitimai, susiję su turtinių teisių apribojimais
 - Dėl kompensavimo mechanizmo, kai tai susiję su kūrinio ar gretutinių teisių objekto atgaminimu garso ar vaizdo laikmenoje asmeniniais tikslais (Įstatymo projektu keičiamas 20 str.)



Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (7)

- Dėl kompensavimo mechanizmo, kai tai susiję su atgaminimu reprografijos būdu (Įstatymo projektu keičiama 23 str. 3 d.)
- Dėl atgaminimo teisės apribojimo, kai kūrinys naudojamas mokymo ar mokslinių tyrimų tikslais, patikslinimo (Įstatymo projektu keičiamas 22 str. 1 d. 1 p.)
- Pakeitimai, susiję su autorinių sutarčių reglamentavimu
 - Įstatymo projektu keičiama 38 str. 2-3 d., 39 str. 3 d., 40 - 41 str., 42 str. 2 d., 43 - 44 str. 2 d., 45 - 47 str.



Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (8)

- Pakeitimai, susiję su kolektyviniu teisių administravimu
 - Įstatymo projektu papildoma 65 str. 2 d. 14 p.
- Pakeitimai, susiję su autorių teisių ir gretutinių teisių politikos įgyvendinimu
 - Įstatymo projektu keičiami 72 str. 2 d. ir 4 d. 3 p.



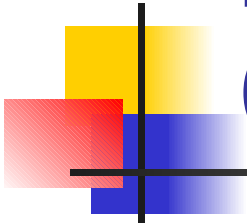
Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (9)

- Patentų įstatymo VII skirsnio pakeitimo ir įstatymo priedo papildymo įstatymo projektas
 - Įstatymo projektu keičiami 40-41 str.
 - Įstatymo projektu įstatymas pildomas 41-1, 41-2, 41-3, 41-4, 41-5, 41-6, 41-7 straipsniais
- Prekių ženklų įstatymo dešimtojo skirsnio pakeitimo ir įstatymo priedo papildymo įstatymo projektas
 - Įstatymo projektu keičiami 49, 50, 51 straipsniai
 - Įstatymo projektu įstatymas pildomas 50-1, 50-2, 50-3, 50-4 ir 51-1 straipsniais

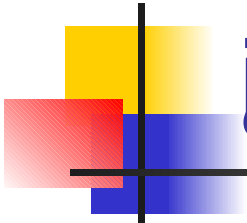
Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (10)

- Dizaino įstatymo aštuntojo skirsnio pakeitimo ir įstatymo priedo papildymo įstatymo projektas
 - Įstatymo projektu keičiami 46, 47, 48 straipsniai
 - Įstatymo projektu įstatymas pildomas 47-1, 47-2, 47-3, 47-4 ir 48-1 straipsniais
- Puslaidininkinių gaminių topografijų teisinės apsaugos įstatymo 1, 10 straipsnių, VI skyriaus pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas
 - Pakeitimai, nesusiję su Direktyvos 2004/48/EB įgyvendinimu
 - Įstatymo projektu keičiami 1, 10 straipsniai

Intelektinės nuosavybės teisės reguliuojančių įstatymų pakeitimai (11)

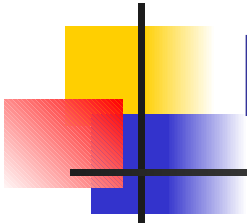


- Pakeitimai, susiję su Direktyvos 2004/48/EB įgyvendinimu
 - Įstatymo projektu keičiamas įstatymo VI skyrius
 - Keičiami 20-21 straipsniai
 - Įstatymas pildomas 21-1, 21-2, 21-3, 21-4, 21-5, 21-6 straipsniais



Direktyvos 2004/48/EB nuostatų įgyvendinimo principai

- Teisingas Direktyvos nuostatų turinio ir tikslų atspindėjimas nacionalinėje teisėje
- Direktyvos nuostatų pobūdžio įvertinimas
- Palankesnių gynimo priemonių teisių turėtojams, nei Direktyvoje numatyta, išsaugojimas arba įtvirtinimas (Direktyvos 2 str. 1 d.)
- Gynimo priemonių ir būdų įtvirtinimas, nepakenkiant jų civiliniam teisiniam pobūdžiui

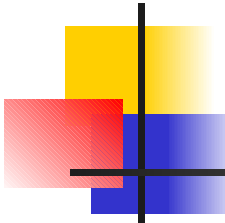


Direktyvos 2004/48/EB nuostatų bendras apibūdinimas (1)

- Tikslas (Direktyvos preambulės 10 p.)
 - Direktyva turi būti suvienodintos teisės normos, kad būtų užtikrintas aukštas, lygiavertis ir vienodas intelektinės nuosavybės apsaugos lygis Vidaus rinkoje
- Bendrosios nuostatos
 - Reguliavimo objektas ir taikymo sritis (Direktyvos 1-2 str., Direktyvos preambulės 13-16 p.)
 - Teisių gynimo procesinio ir materialinio teisinio pobūdžio priemonės ir būdai, kurie taikomi
 - Bet kurių intelektinės nuosavybės teisių, tokiomis pripažįstamų pagal Bendrijos teisę ir valstybių narių nacionalinius įstatymus, pažeidimų atveju

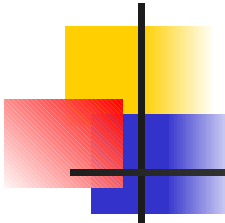
Direktyvos 2004/48/EB nuostatų bendras apibūdinimas (2)

- Tik komerciniu tikslu (jeigu kitaip nenumatyta valstybių narių įstatymuose) padarytų intelektinės nuosavybės teisių pažeidimų atveju (Direktyvos preambulės 14 p.) taikomi
 - Direktyvos 6 str. 2 d. – įrodymų - atsakovo žinioje esančių banko, finansinių ar komercinių dokumentų - teismo reikalavimu pateikimas
 - Direktyvos 8 str. 1 d. – teisė į informaciją
 - Direktyvos 9 str. 2 d. – laikinųjų apsaugos priemonių – atsakovo kilnojamųjų / nekilnojamųjų daiktų (įskaitant banko ir kitų kredito įstaigų sąskaitas) arešto – taikymas ir tuo tikslu reikalavimas pateikti / supažindinti banko, finansinius ar komercinius dokumentus



Direktyvos 2004/48/EB nuostatų bendras apibūdinimas (3)

- Direktyva neturi galios (poveikio)
 - Bendrijos nuostatoms, susijusioms su materialine intelektinės nuosavybės teise
 - Direktyvoms
 - Direktyvai 95/46/EB dėl fizinių asmenų apsaugos apdorojant jų asmens duomenis ir asmens duomenų laisvo judėjimo
 - Direktyvai 1999/93/EB dėl Bendrijos elektroninių parašų reguliavimo sistemos
 - Direktyvai 2000/31/EB dėl tam tikrų informacinės visuomenės paslaugų, ypač vidaus rinkos elektroninės prekybos, teisinių aspektų



Direktyvos 2004/48/EB nuostatų bendras apibūdinimas (4)

- Bendrijos teisės aktuose, skirtuose autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugai, numatytoms teisėms ir jų išimtims, visų pirma, nuostatų, numatytų
 - Direktyvoje 91/250/EEB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos (ypač jos 7 str.)
 - Direktyvoje 2001/29/EB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių aspektų informacinėje visuomenėje harmonizavimo (ypač 2-6 ir 8 str.)
- Valstybių narių įsipareigojimams pagal tarptautines sutartis, ypač TRIPS sutartį
- Valstybių narių vidaus teisės taisyklių, susijusių su baudžiamosiomis bausmėmis už intelektinės nuosavybės teisių pažeidimus ir baudžiamuoju procesu



Bendrieji įpareigojimai dėl teisių gynimo reguliavimo

- Teisių priemonės, procedūros ir gynimo būdai, turi būti (Direktyvos 3 str.)
 - Sąžiningi ir teisingi
 - Ne pernelyg komplikuoti ar brangūs
 - Nesukeliantys pernelyg didelio vėlavimo ar nepateisinamo vilkinimo
 - Veiksmingi, proporcingi ir atgrasantys
 - Nesukeliantys teisėtos prekybos ribojimų
- Tai svarbu tiek teisiniam reglamentavimui, tiek taikymui



Asmenys, turintys teisę reikšti reikalavimus dėl teisių gynimo (*turintys locus standi*) (1)

- Intelektinės nuosavybės teisių turėtojai, sutinkamai su taikytinos teisės nuostatomis (Direktyvos 4 str. (a) p., Direktyvos preambulės 18 p.)
 - Teisių subjektai – tiek pirminiai, tiek ir išvestiniai teisių turėtojai
 - Įgyvendinimas Lietuvos teisėje
 - Autorių teisėje
 - ATGTĮ 77 str. 1 d., 2 str. 5, 12, 24 d. – papildomo įgyvendinimo nereikia



Asmenys, turintys teisę reikšti reikalavimus dėl teisių gynimo (turintys *locus standi*) (2)

- Pramoninės nuosavybės teisėje
 - Papildomo įgyvendinimo nereikia, nes tokios nuostatos yra galiojančiuose įstatymuose
 - PatĮ 41 str. 1 d.
 - PusiTpgrĮ 21 str. 1 d.
 - PrekŽĮ 50 str. 1 d.
 - DizĮ 47 str. 1 d.



Asmenys, turintys teisę reikšti reikalavimus dėl teisių gynimo (*turintys locus standi*) (3)

- Intelektinės nuosavybės teisių naudotojai, ypač licenciatų, kiek tai leidžiama pagal taikytinos teisės nuostatas ir joms neprieštarauja (Direktyvos 4 str. (b) p.)
 - Siūloma Lietuvoje suteikti locus standi išimtinių licencijų naudotojams
 - Įgyvendinimo siūlymas Lietuvos teisėje
 - Autorių teisėje
 - ATGTĮ projekto 77 str. 1 d. papildymas
 - Pramoninės nuosavybės teisėje
 - Įstatymų projektai: PatĮ 41 str. 1 d., PuslTpgrĮ 21 str. 1 d., PrekŽĮ 50 str. 1 d., DizĮ 47 str. 1 d. papildymai



Asmenys, turintys teisę reikšti reikalavimus dėl teisių gynimo (*turintys locus standi*) (4)

- Kolektyvinio administravimo asociacijos, kiek tai leidžiama pagal taikytiną teisę ir joms neprieštarauja (Direktyvos 4 str. (c) p.)
 - Susiję tik su įgyvendinimu autorių teisėje
 - Iš esmės papildomo įgyvendinimo nereikia, - bus tik patikslinamas reguliavimas
 - ATGTĮ projekto 77 str. 1 d.
 - Kolektyvinio teisių administravimo asociacijos, ginant jų administruojamas teises



Asmenys, turintys teisę reikšti reikalavimus dėl teisių gynimo (*turintys locus standi*) (5)

- Profesinės organizacijos, kiek tai leidžiama pagal taikytinos teisės nuostatas ir joms neprieštarauja (Direktyvos 4 str. (d) p.)
 - Siūloma nenumatyti specialių nuostatų, suteikiančių šios grupės subjektams *locus standi*



Prezumpcijos

- Autorystės prezumpcija (Direktyvos 5 str. (a) p., Direktyvos preambulės 19 p.)
 - Aktualu tik autorių teisei
 - Papildomo įgyvendinimo nereikia
 - Tokia nuostata yra ATGTĮ 6 str. 2 d.
- Gretutinių teisių turėtojų teisių į jų saugomus objektus prezumpcija (Direktyvos 5 str. (b) p., Direktyvos preambulės 19 p.)
 - Reikalingas įgyvendinimas Lietuvos autorių teisėje
 - ATGTĮ projekto 51 str. 3 d. - papildymas, numatant prezumpciją dėl teisių turėjimo ne tik fonogramų gamintojams, bet ir kitiems gretutinių teisių subjektams



Gynimo priemonių ir būdų sistema (1)

- Procesinio teisinio pobūdžio priemonės
 - Nuostatos, susijusios su įrodymais (Direktyvos 6 str., Direktyvos preambulės 20 p.)
 - Nuostatos, susijusios įrodymų užtikrinimu (Direktyvos 7 str., Direktyvos preambulės 22-23 p.)
 - Nuostatos, susijusios su laikinosiomis ir prevencinėmis priemonėmis (Direktyvos 9 str., Direktyvos preambulės 22-23 p.)
 - Nuostatos, susijusios su bylinėjimosi išlaidomis (Direktyvos 14 str.)

Gynimo priemonių ir būdų sistema (2)

- Materialinio teisinio pobūdžio gynimo priemonės
 - Teisė į informaciją (Direktyvos 8 str., Direktyvos preamb. 21 p.)
- Materialiniai teisių gynimo būdai
 - Teisės pažeidžiančių veiksmų pašalinimo priemonės (atkuriamosios priemonės) (Direktyvos 10 str., Direktyvos preamb. 24 p.)
 - Teismo draudimai (Direktyvos 11 str., Direktyvos preamb. 24 p.)
 - Alternatyviosios priemonės (Direktyvos 12 str., Direktyvos preamb. 25 p.)
 - Žalos atlyginimas (Direktyvos 13 str., Direktyvos preamb. 26 p.)
 - Teismo sprendimo paskelbimas (Direktyvos 15 str., Direktyvos preamb. 27 p.)



Įrodymai (1)

- Užtikrinimas, kad teismas šalies prašymu įpareigotų priešingą šalį pateikti jos žinioje esančius įrodymus (Direktyvos 6 str., Direktyvos preambulės 20 p.)
- Komerciniais tikslais padaryto (daromo) pažeidimo atveju
 - Užtikrinimas, kad teismas galėtų išreikalauti banko, finansinius ir komercinius dokumentus, kurie susiję su ieškovo reikalavimais (užtikrinant konfidencialios informacijos apsaugą) (Direktyvos 6 str. 2 d.)
- Valstybės narės gali numatyti, kad kompetentingi teismai pakankamą kūrinio ar kito saugomo objekto kopijų skaičiaus atrankinę dalį laiko intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo buvimo įtikinamu įrodymu (Direktyvos 6 str. 1 d. 2 sakiny)



Įrodymai (2)

- Direktyvos 6 str. 1 d. 2 sakiny s reikšmingas įrodymų pakankamumo požiūriu
 - Įrodinėjimo tikslas – teismo įsitikinimas, pagrįstas byloje esančių įrodymų tyrimu ir įvertinimu, kad tam tikros aplinkybės, susijusios su ginčo dalyku, egzistuoja arba neegzistuoja (CPK 176 str. 1 d.)
- Įgyvendinimas Lietuvos teisėje
 - CPK 179 str. 1 d., 198 str. 1 d., 199 str., 205-206 str.
 - Papildomas įgyvendinimas
 - Autorių teisėje
 - ATGTĮ projekto 80 str.
 - Pramoninės nuosavybės teisėje
 - PatĮ projekto 41-2 str., PuslTpgri projekto 21-2 str., PrekŽĮ projekto 50-2 str., DizĮ projekto 47-2 str.



Įrodymai (3)

- Įgyvendinimo Lietuvos teisėje pagrindiniai aspektai
 - Banko, finansiniai ir komerciniai dokumentai, kaip įrodymai – komerciniu tikslu daromo pažeidimo atveju
 - Įrodymų pakankamumo taisyklė numatoma (pasinaudojama Direktyvos 6 str. 1 d. 2 sakinyje numatyta galimybe)
 - Siūloma numatyti teisių turėtojams palankią nuostatą
 - “Jeigu tokie įrodymai sąmoningai ar be rimtos priežasties per teismo nustatytą terminą nepateikiami arba atsisakoma leisti jais pasinaudoti, teismas turi teisę priimti sprendimą remdamasis jam pateiktais įrodymais”

Įrodymų užtikrinimo priemonės (1)

- Įpareigojimas valstybėms narėms užtikrinti, kad teismas galėtų taikyti veiksmingas ir greitas įrodymų užtikrinimo priemones (Direktyvos 7 str., Direktyvos preambulės 22-23 p.)
- Pagrindinės nuostatos
 - Nebaigtinis konkrečių priemonių išvardinimas
 - Tikėtinų įrodymų pateikimas, kad yra daromas ar gresia, jog bus daromas, saugomų teisių pažeidimas
 - Galimybė taikyti įrodymų užtikrinimo priemones ir prieš pradėdant bylos procesą
 - *Inaudita altera parte* taisyklė

Įrodymų užtikrinimo priemonės (2)

- Kitos šalies garantijos
 - Pranešimas atsakovui apie pritaikytas priemones ir jų taikymo peržiūrėjimas
 - Įpareigojimas pareiškėją pateikti tam tikrą garantiją, siekiant užtikrinti galimos žalos atlyginimą atsakovui
 - Žalos atlyginimo galimybė
 - Priemonių, kurios taikytos prieš pradedant bylos procesą, panaikinimas, jeigu neinicijuojamas procesas per teismo nustatytą terminą

Įrodymų užtikrinimo priemonės (3)

- Įgyvendinimas Lietuvos teisėje
 - CPK 221-224 str.
 - Papildomas įgyvendinimas
 - Kiek tai susiję
 - Su kitai šaliai (t. y. asmens, kurio atžvilgiu taikomos priemonės) suteiktinomis garantijomis
 - Su konkrečių įrodymų užtikrinimo priemonių numatymu
 - Siūloma įgyvendinti
 - ATGTĮ projekto 81 str. 5-7 d.
 - PatĮ projekto 41-3 str. 4-6 d., PusiTpgrĮ projekto 21-3 str. 4-6 d., PrekŽĮ projekto 50-3 str. 4-6 d., DizĮ projekto 47-3 str. 4-6 d.

Laikinosios apsaugos priemonės (1)



- Įpareigojimas valstybėms narėms užtikrinti, kad teismas galėtų taikyti laikinasias priemones (Direktyvos 9 str., Direktyvos preambulės 22-23 p.), kurios būtinos
 - Užkirsti kelią gresiantiems teisės pažeisiantiems veiksams
 - Nutraukti teisės pažeidžiančius veiksmus
 - Galutinio teismo sprendimo vykdymo užtikrinimui

Laikinosios apsaugos priemonės (2)

- Konkrečios laikinosios priemonės (nebaigtinis sąrašas)
 - Draudimas atlikti gresiantį pažeidimą
 - Įpareigojimas laikinai nutraukti daromą pažeidimą
 - Draudimas tarpininkui teikti kompiuterių tinklais paslaugas tretiesiems asmenims, kurie šiomis paslaugomis naudojami pažeidžiant saugomas teises (autorių teisių atveju taikomos Direktyvos 2001/29/EB atitinkamos nuostatos)
 - Prekių, jeigu įtariama, kad tai gali pažeisti ar pažeidžia saugomas teises, areštas ar išėmimas iš apyvartos, siekiant, kad jos nepatektų į apyvartą ar nebūtų prekybos kanaluose

Laikinosios apsaugos priemonės (3)

- Turto, kredito įstaigose esančių sąskaitų areštas, suteikiant galimybę įpareigoti kompetentingas institucijas pateikti banko, finansinius ar komercinius dokumentus ar sudaryti galimybę su jais susipažinti, jeigu
 - Pažeidimas daromas komerciniais tikslais
 - Prašanti šalis pakankamai tikėtinai įrodo, kad nepritaikius tokios laikinosios priemonės būtų abejotinas jos žalos atlyginimo reikalavimo įvykdymas

Laikinosios apsaugos priemonės (4)

- Taikymo tvarkos, pagrindų ir kitai šaliai taikomų garantijų nuostatos iš esmės panašios su Direktyvos 7 str. nuostatomis, reglamentuojančiomis įrodymų užtikrinimo priemones
- Specialios taisyklės, kurias valstybės narės gali numatyti (Direktyvos 9 str. 1 d. (a) p.)
 - Galimybė taikyti baudas, jeigu pažeidžiamas draudimas neatlikti teisės pažeidžiančių veiksmų, arba jeigu tęsiamas pažeidimas
 - Galimybė teisių turėtojui prašyti iš priešingos šalies užtikrinimo, kuris garantuotų jam galimos žalos atlyginimo reikalavimo įvykdymą

Laikinosios apsaugos priemonės (5)

- Įgyvendinimas Lietuvos teisėje
 - CPK 145, 147 str., 148 str. 2 d.
 - Papildomas įgyvendinimas
 - Kiek tai susiję
 - Su kitai šaliai (t. y. asmens, kurio atžvilgiu taikomos priemonės) suteiktinomis garantijomis
 - Su konkrečių laikinųjų apsaugos priemonių numatymu
 - Su galimybe prašyti pateikti galimos žalos atlyginimo užtikrinimą, esant laikinųjų apsaugos priemonių – draudimų neatlikti teises pažeidžiančių veiksmų – pažeidimui (Direktyvos 9 str. 1 d. (a) p.)

Laikinosios apsaugos priemonės (6)

- Siūloma įgyvendinti
 - ATGTĮ projekto 81 str. 1-3, 5-7 d.
 - PatĮ projekto 41-3 str. 1-3, 5-7 d., PusiTpgrĮ projekto 21-3 str. 1-3, 5-7 d., PrekŽĮ projekto 50-3 str. 1-3, 5-7 d., DizĮ projekto 47-3 str. 1-3, 5-7 d.
- Siūloma numatyti kitaip, nei kad Direktyvoje, bet toks nukrypimas yra leidžiamas
 - Laikinių apsaugos priemonių – turto, sąskaitų areštas – taikymas ne tik komerciniu tikslu daromo pažeidimo atveju



Bylinėjimosi išlaidos

- Laimėjusios šalies bylinėjimosi ir kitokios išlaidos, paprastai, kiek jos yra protingos ir proporcingos, tenka pralaimėjusiai šaliai, jeigu tai neprieštarauja teisingumo principams (Direktyvos 14 str.)
- CPK 93-98 str.
- Papildomo įgyvendinimo nereikia



Materialiniai teisių gynimo būdai ir priemonės

- Teisių gynimo būdai, kurie priimami galutiniu teismo sprendimu
- Gynimo priemonės, kurios gali būti taikomos bylos proceso metu, ir kurios padeda spręsti klausimą dėl teisių gynimo būdų taikymo



Teismo draudimai (1)

- Draudimas atlikti tolesnį teisės pažeidimą, įskaitant ir galimybę taikyti tokį draudimą tarpininkui, kurio paslaugomis naudojasi tretieji asmenys, darydami pažeidimą (Direktyvos 11 str.)
- Teismo draudimo pažeidimo atveju – galimybė paskirti baudą, siekiant užtikrinti tokio draudimo laikymąsi
- Papildomo įgyvendinimo nereikia, išskyrus draudimo pažeidimo atveju taikyti baudą (Direktyvos 11 str. leidžia tokia galimybę numatyti valstybių narių įstatymuose)



Teismo draudimai (2)

- Įgyvendinimas Lietuvos teisėje
 - Siūlytina numatyti galimybę taikyti užtikrinimo institutą (vietoj Direktyvos leidžiamos baudos), garantuojantį draudimų laikymąsi
 - Draudimai tarpininkams
 - Įpareigojimas nedelsiant nutraukti paslaugų teikimą tretiesiems asmenims, jei juos galima identifikuoti, kurie šiomis paslaugomis naudojami pažeisdami saugomas teises
 - Įpareigojimas sustabdyti saugomas teises pažeidžiančios informacijos talpinimą tarpininko tinkluose, tinklapiuose, serveriuose ar perdavimą
 - Įpareigojimas pašalinti saugomas teises pažeidžiančią informaciją arba uždrausti prieigą prie šios informacijos, jeigu tarpininkas techniškai gali atlikti



Teismo draudimai (3)

- Draudimų tarpininkams taikymo sąlygos
 - Suinteresuoto asmens raštiškas pareiškimas
 - Pakankamai pagrindžiantys įrodymai
 - Apie tarpininko tinkluose, tinklapiuose, serveriuose talpinamą ir perduodamą informaciją, pažeidžiančią saugomas teises,
 - Trečiųjų asmenų, kurie naudojasi tarpininko paslaugomis pažeisdami saugomas teises, veiksmus
- Autorių teisėje
 - ATGTĮ projekto 77 str. 1 d. 2-3 p., 2 d., 78 str. 2-4 d.
- Pramoninės nuosavybės teisėje
 - PatĮ projekto 41 str. 1 d. 2-3, 2, 4 d., PuslTpgrĮ projekto 21 str. 1 d. 2-3 p., 2, 4 d., PrekŽĮ projekto 50 str. 1 d. 2-3 p., 2, 4 d., DizĮ projekto 47 str. 1 d. 2-3 p., 2, 4 d.



Atkuriamosios priemonės (1)

- Priemonės: intelektinės nuosavybės teises pažeidžiančių prekių, reikalui esant, ir priemonių bei įrangos, daugiausiai naudojamos tokioms prekėms gaminti (Direktyvos 10 str., Direktyvos preambulės 24 p.)
 - Atšaukimas
 - Galutinis išėmimas iš prekybos kanalų
 - Sunaikinimas
- Taikomos
 - Nepriklausomai nuo kitų ieškovo žalos atlyginimo reikalavimų
 - Neatlygintinai
 - Pažeidėjo sąskaita
 - Atsižvelgiant į proporcingumo principą, trečiųjų asmenų interesus



Atkuriamosios priemonės (2)

- Įgyvendinimas Lietuvos teisėje
 - Įgyvendinimas susijęs tik su šių priemonių reguliavimo patobulinimu
 - Autorių teisėje
 - ATGTĮ projekto 82 str.
 - Pramoninės nuosavybės teisėje
 - PatĮ projekto 41-4 str. 1-2 d., PusiTpgrĮ projekto 21-4 str. 1-2 d., PrekŽĮ projekto 50-4 str. 1-2 d., DizĮ projekto 47-4 str. 1-2 d.



Alternatyviosios priemonės (1)

- Gali būti taikoma piniginė kompensacija (Direktyvos 12 str., Direktyvos preambulės 25 p.)
 - Vietoj atkuriamųjų priemonių ir teismo draudimų (Direktyvos 10-11 str.)
 - Atsakovo prašymu
 - Jeigu atsakovo veiksmuose nėra kaltės
 - Jeigu atkuriamųjų priemonių ir teismo draudimų taikymas sukeltų atsakovui neproporcingą žalą
 - Jeigu piniginė kompensacija nukentėjusiai šaliai yra pakankama ir priimtina
- Direktyvos 12 str. nuostata yra dispozityvaus pobūdžio



Alternatyviosios priemonės (2)

- Įgyvendinimas Lietuvos teisėje
 - Autorių teisėje
 - ATGTĮ projekto 77 str. 3 d., 82 str. 3 d.
 - Pramoninės nuosavybės teisėje
 - PatĮ projekto 41 str. 3 d. 41-4 str. 3 d., PusiTogrĮ projekto 21 str. 3 d., 21-4 str. 3 d., PrekŽĮ projekto 50 str. 3 d., 50-4 str. 3 d., DizĮ projekto 47 str. 3 d., 47-4 str. 3 d.



Žalos atlyginimas (1)

- Žalos atlyginimas (Direktyvos 13 str. 1 d., Direktyvos preambulės 26 p.)
- Pažeidėjo ryšium su pažeidimu gauto pelno išreikalavimas arba iš anksto įstatyme nustatyto dydžio kompensacijos sumokėjimas (Direktyvos 13 str. 2 d., Direktyvos preambulės 26 p.)
 - Jeigu pažeidėjo veiksmuose nėra jo kaltės
- Žalos dydžio apskaičiavimo metodai
 - Konkretusis metodas
 - Faktiškai padarytos žalos atlyginimas



Žalos atlyginimas (2)

- Licencijos analogijos metodas
 - Galimybė apskaičiuoti žalos dydį kaip konkrečią sumą mažiausiai atlyginimo, kuris turėjo būti sumokėtas, jeigu pažeidėjas būtų gavęs leidimą naudotis intelektinės nuosavybės teise, dydžio pagrindu



Žalos atlyginimas (3)

- Įgyvendinimas Lietuvos teisėje
 - Dėl faktiškai patirtos žalos atlyginimo (Direktyvos 13 str. 1 d. (a) p.)
 - Papildomo įgyvendinimo nereikia
 - Galiojančiuose įstatymuose (įskaitant bendras CK normas dėl žalos atlyginimo) pakanka nuostatų
 - Nustatant žalos dydį atsižvelgiama į negatyvius ekonominius padarinius, nukentėjusios šalies negautą pelną, pažeidėjo gautą pelną (naudą) ir kitas svarbias aplinkybes



Žalos atlyginimas (4)

- Dėl licencijos analogijos (Direktyvos 13 str. 1 d. (b) p.)
 - Įgyvendinimas reikalingas
 - Siūloma numatyti alternatyvią galimybę reikalauti žalos, apskaičiuotos ne pagal faktiškai atsiradusios žalos dydį, o pagal atlyginimo, kuris turėjo būti sumokėtas, jeigu pažeidėjas būtų teisėtai naudojėsis saugomais objektais (t. y. gavęs leidimą)
 - Esant pažeidėjo tyčiai ar dideliam neatsargumui, siūloma numatyti galimybę reikalauti du kartus didesnio atlyginimo



Žalos atlyginimas (5)

- Pažeidėjo ryšium su pažeidimu gauto pelno išreikalavimas arba iš anksto įstatyme nustatyto dydžio kompensacijos sumokėjimas (Direktyvos 13 str. 2 d.)
 - Direktyvos nuostata dispozityvaus pobūdžio
 - Siūloma pasirinkti vieną iš alternatyvų - pažeidėjo ryšium su pažeidimu gautos naudos išreikalavimo galimybę
 - Pagal CK tokia galimybė yra įmanoma ir šiuo metu
 - Siūloma įgyvendinti specialiuose įstatymuose numatant
 - Teisinio aiškumo tikslais
 - Numatant kartu ir pažeidėjo gautos naudos įrodinėjimo palengvinimo taisyklę - turi pateikti tik tuos įrodymus, kurie patvirtintų pažeidėjo gautas bendras pajamas, o kokia yra pažeidėjo grynoji nauda (nauda, atskaičius išlaidas), turi įrodyti pats pažeidėjas



Žalos atlyginimas (6)

- Formaliajame įgyvendinime atsispindės
 - Autorių teisėje
 - ATGTĮ projekto 83 str.
 - Pramoninės nuosavybės teisėje
 - Patį projekto 41-5 str., PuslTogrį projekto 21-5 str., PrekŽĮ projekto 51 str., Dizį projekto 48 str.
- Kiti pakeitimai, susiję su žalos kompensavimu, bet nesusiję su Direktyvos įgyvendinimu
 - Pramoninės nuosavybės teisėje
 - Kompensacijos mechanizmo ir neturtinės žalos atlyginimo atsisakymas Prekių ženklų ir Dizaino įstatymuose



Teismo sprendimo paskelbimas (1)

- Galimybė skelbti informaciją, įskaitant ir viso ar dalies teismo sprendimo paskelbimą, apie priimtą sprendimą dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo (Direktyvos 15 str., Direktyvos preambulės 27 p.)
 - Ieškovo prašymu
 - Daroma pažeidėjo sąskaita
 - Viso ar dalies sprendimo paskelbimas
 - Visuomenės informavimo ar kitose priemonėse

Teismo sprendimo paskelbimas (2)

- Įgyvendinimas Lietuvos teisėje
 - Laikomasi Direktyvoje nustatytų principų
 - Bendra taisyklė
 - Skelbtinas įsiteisėjęs sprendimas, nebent teismas nustato kitaip
 - Pažeidėjas gali būti įpareigojamas iš anksto sumokėti į teismo nurodytą sąskaitą pinigų sumą, reikalingą informacijai apie teismo sprendimą ar teismo sprendimui paskelbti
 - Autorių teisėje
 - ATGTĮ projekto 85 str.
 - Pramoninės nuosavybės teisėje
 - PatĮ projekto 41-6 str., PuslTpgrĮ projekto 21-6 str., PrekŽĮ projekto 51-1 str., DizĮ projekto 48-1 str.



Teisė į informaciją (1)

- Informaciją apie prekių ir paslaugų, pažeidžiančių intelektinės nuosavybės teises, kilmę ir platinimo kelius pateikia pažeidėjas ir/ar kitas asmuo, kuriuo gali būti tas (Direktyvos 8 str. 1 d., Direktyvos preambulės 12 p.)
 - Kurio žinioje komerciniu tikslu yra teises pažeidžiančios prekės
 - Kuris komerciniu tikslu naudojami teises pažeidžiančiomis paslaugomis
 - Kuris komerciniu tikslu teikia paslaugas, kurios naudojamos teises pažeidžiančiais veiklais
 - Kuris aukščiau nurodytų asmenų nurodymu dalyvavo gaminant ar platinant teises pažeidžiančias prekes arba teikiant paslaugas



Teisė į informaciją (2)

- Teiktina informacija apima
 - Prekių gamintojų, platintojų, tiekėjų ir kitų ankstesnių valdytojų, taip pat didmenininkų ir mažmenininkų, kuriems buvo skirtos prekės, pavadinimus ir adresus
 - Duomenis apie pagamintų, patiektų, gautų ar užsakytų prekių kiekį ir kainą, kuri buvo sumokėta už tokias prekes ar paslaugas



Teisė į informaciją (3)

- Įgyvendinimas Lietuvos teisėje
 - Autorių teisėje
 - Praplečiamas dabartinis reguliavimas
 - ATGTĮ projekto 79 str.
 - Pramoninės nuosavybės teisėje
 - PatĮ projekto 41-1 str., PusiTpgrĮ projekto 21-1 str., PrekŽĮ projekto 50-1 str., DizĮ projekto 47-1 str.



Lietuvos teisėje esančios palankesnės teisių turėtojui gynimo priemonės (1)

- Teisinis pagrindas
 - Direktyvos 2 str. 1 d. leidžia valstybių narių įstatymuose, o taip pat ir Bendrijos teisės aktuose numatyti palankesnes teisių turėtojams teisių gynimo priemones
- Bendros, nepriklausomai nuo intelektinės nuosavybės teisių rūšies, palankesnės gynimo priemonės
 - Įrodymų (banko, finansinių ar komercinių dokumentų, esant komerciniu tikslu daromam pažeidimui) nepateikimo padariniai
 - Įrodinėjimo naštos teisių turėtojui sumažinimas, kai reikalaujama iš pažeidėjo ryšium su jo padarytu pažeidimu gautos naudos



Lietuvos teisėje esančios palankesnės teisių turėtojų gynimo priemonės (2)

- Licencijos analogijos atveju – esant tyčiai ar dideliame neatsargumui – du kartus didesnis atlyginimo skaičiavimas
- Laikinių apsaugos priemonių – turto, sąskaitų areštas – taikymas ne tik komerciniu tikslu daromo pažeidimo atveju
- Autorių teisės srityje palankesnės gynimo priemonės
 - Kompensacijos vietoj nuostolių sumokėjimas (ATGTĮ projekto 83 str. 4 d. 1 p. (ex77 str. 1 d. 7 p., ex79 str. 6 d.)
 - Neturtinės žalos atlyginimas už autoriaus ir atlikėjo asmeninių neturtinių teisių pažeidimą (ATGTĮ projekto 84 str. (ex77 str. 1 d. 6 p., ex80 str.)
 - Asmeninių neturtinių teisių atkūrimas (ATGTĮ 77 str. 1 d. 4 p.)



Lietuvos teisėje esančios palankesnės teisių turėtojų gynimo priemonės (3)

- Atlyginimo už neteisėtą naudojimąsi kūrinium, gretutinių teisių ar sui generis teisių objektu išieškojimas, kaip savarankiškas teisių gynimo būdas (ATGTĮ projekto 77 str. 1 d. 5 p., 86 str. (ex78 str.))
- Teisių pripažinimas kaip savarankiškas teisių gynimo būdas (ATGTĮ 77 str. 1 d. 1 p.)
- Pramoninės nuosavybės teisės srityje palankesnės priemonės
 - Teisių pripažinimas kaip savarankiškas teisių gynimo būdas (visuose įstatymuose)